

Sylabus

Nazwa przedmiotu: Refleksja logiczna Orientu a logika Zachodu

Czas trwania kursu: 2 semestry, 1 godzina tygodniowo

Prowadzący: prof. J. Pogonowski, mgr Michał Lipnicki

Tematyka kursu:

1. Kontekst historyczny:
 - Wedy (*veda*),
 - Upaniszady (*upaniṣad*),
2. Główne determinanty rozwoju refleksji logicznej w Indiach i w Grecji (porównanie).
3. Początki refleksji logicznej w Indiach – nurt metodologii i analizy *ānvikṣiki*:
 - związki wczesnych koncepcji logicznych z „nauką o duszy” (*ātma-vidyā*),
 - wyłanianie się logiki z prób systematyzacji reguł debaty – fragmenty Mahabharaty (*mahabharata*) oraz Kodeks Czaraki (*Caraka-sāmhita*).
4. Filozofia języka w szkole gramatyków.
5. Logika szkoły *nyāya-vaiśeṣika* jako kontynuacja nurtu *ānvikṣiki*:
 - podstawy filozofii *nyāya-vaiśeṣika* – ontologia, epistemologia, filozofia języka,
 - reguły debaty wg traktatów *Nyāya-sūtra* (I/II w. n.e.) oraz *Nyāya-sūtra-bhāṣya* (V w. n.e.),
 - koncepcje logiczne w filozofii *nyāya-vaiśeṣika* oraz ich współczesne interpretacje.
6. Logika buddyjska:
 - podstawowe założenia filozoficzne (ontologia, epistemologia i filozofia języka);
 - główne szkoły buddyzmu indyjskiego:
 - mały wóz (*hinayana*): szkoły sarwastiwadinów (*sarvastivada*), sutrantików (*sautrantika*) oraz therawadinów (*theravada*).
 - duży wóz (*mahāyana*): szkoły madhjamików (*madhyamaka*) oraz jogaczarów (*yogācāra, vijñānavāda*).
 - rozwój sztuki debatowania w buddyzmie – debata w sutrach Kanonu palijskiego, *Kathāvatthu*, *Yogācārabhūmi* Asangi (*Asaṅga* ok. IV w. n.e.).

- logiczna metoda Nagardżuny (*Nāgārjuna*; ok. II w. n.e.) oraz jej związki z zagadnieniem wyzwolenia (*mokṣa*),
 - logika i epistemologia w buddyzmie tradycji Dignagi (*Dignāga*, *Dinnāga*; IV/V w. n.e.) i Dharmakirtiego (*Dharmakirti*; VII w. n.e.)
7. Logika dżinijska:
- historia i rozwój filozofii dżinijskiej.
 - logiczno-epistemologiczne koncepcje dżinistów.
8. Nowa szkoła logiczna (*navya-nyāya*):
- związki filozofii *navya-nyāya* z wcześniejszymi szkołami,
 - logika *navya-nyāya* i jej związki z ontologią.

Wybrana literatura:

I. Opracowania ogólne dotyczące filozofii indyjskiej w języku polskim:

1. Balcerowicz, P. 2003. *Historia klasycznej filozofii indyjskiej. Część pierwsza: początki, nurty analityczne i filozofia przyrody*. Warszawa. Wydawnictwo Akademickie Dialog.
2. Gethin, R. 2010. *Podstawy buddyzmu*. Kraków. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
3. Frauwallner, E. 1990. *Historia filozofii indyjskiej*. Warszawa. PWN.
4. Radhakrishnan, S. 1958. *Filozofia indyjska*. Warszawa. Instytut wydawniczy PAX.
5. Schayer, S. 1988. *O filozofowaniu Hindusów*. Warszawa. PWN.
6. Williams, P. 2001. *Buddyzm Mahajana*. Kraków. Wydawnictwo A.

II. Artykuły w języku polskim:

1. Balcerowicz, P. 1994. Zarys dżinijskiej teorii poznania. w: *Studia indologiczne*, vol. 1. pp. 12-67.
2. Balcerowicz, P. 1996. Śāṅkarasvāmin: *Nyāya-praveśa* - «Wprowadzenie w logikę», Część druga. w: *Studia indologiczne* vol. 3. pp. 5-47.
3. Chmielewski, J. 1981. Zasada redukcji do absurdu na tle porównawczym. w: *Studia Semiotyczne* vol. XI. pp. 21-106.
4. Lipnicki, M. 2010. W poszukiwaniu metody interpretacji logiki indyjskiej. Przyczynek do metodologii komparatystyki logicznej. w: *Studia indologiczne* vol. 17. pp. 41-67.

III. Teksty źródłowe przetłumaczone na polski:

1. Balcerowicz, P. 1996. Śāṅkarasvāmin: *Nyāya-praveśa* - «Wprowadzenie w logikę», Część pierwsza. w: *Studia indologiczne* vol. 3. pp. 5-47.

IV. I. Opracowania ogólne dotyczące filozofii indyjskiej w języku angielskim:

1. Bhatt, S. R., Mehrotra, A. 2000. *Buddhist Epistemology*. Westport. Greenwood Press.
2. Jayatilleke, K. N. 1963. *Early Buddhist Theory of Knowledge*. London. George Allen & Unwin LTD.
3. Lindtner, Ch. 1997. *Master of Wisdom. Writings of the Buddhist Master Nāgārjuna*. Ratna Ling. Dharma Publishing.

4. Mohanty, J. N. 1999. *Reason and Tradition in Indian Thought An Essay on the Nature of Indian Philosophical Thinking*. New York. Oxford University Press.
5. Mookerjee, S. 1997. *Buddhist Philosophy of Universal Flux: An Exposition of the Philosophy of Critical Realism As Expounded by the School of Dignaga*. Delhi. Motilal Banarsidass Publishers.
6. Staal, F. 2008. *Discovering the Vedas. Orgins, Mantras, Rituals, Insights*. New Delhi. Penguin Books India.

V. Opracowania dot. logiki indyjskiej w języku angielskim:

1. Ganeri, J. (ed.) 2001. *Indian Logic. A Reader*. Richmond. Curzon Press.
2. Matilal, B.K. 1971. *Epistemology, Logic and Grammar in Indian Philosophical Analysis*. The Hague. Mouton.
3. Matilal, B. K. 1998. *The Character of Logic in India*. New York. State University of New York Press.
4. Sastri. K. S. 1951. *A Primer of Indian Logic*. Madras. Kuppuswami Sastri Research Institute.
5. Stcherbatsky, T. 1962. *Buddhist Logic*. 2 vols. New York. Dover Publications Inc.
6. Vidyabhyshna, S.C. 2006. *A History of Indian Logic (Ancient, Medieval and Modern Schools)*. Delhi. Motilal Banarsidass Publishers.
7. Wayman. A. 1999. *A Millenium of Buddhist Logic*. Delhi. Motilal Banarsidass Publishers.
8. *Handbook of the History of Logic. Volume 1: Greek, Indian and Arabic Logic*. M. Gabbay, John Woods (eds), 2004, Elsevier, Amsterdam.

VI. Artykuły w języku angielskim:

1. Bhattacharyya, S. 1974. Some Features of Navya-Nyāya Logic. w: *Philosophy East and West* Vol. 24. No. 3. pp. 329-342.
2. Daye, D. D. 1977. Metalogical Incompatibilities in the Formal Description of Buddhist Logic (Nyāya). w: *Notre Dame Journal of Formal Logic* vol. 2. pp. 221-231.
3. Factor, R. L. 1983. What is the "Logic" in Buddhist Logic. w: *Philosophy East and West* Vol. 33. pp. 183-188.
4. Ganeri, J. 2001. Argumentation, Dialogue and The Kathāvatthu. w: *Journal of Indian Philosophy* vol. 29. pp. 485-493.
5. Ganeri, J. 2004. *Indian Logic*. w: M. Gabbay, John Woods (eds). 2004.
6. Glashoff, K. 2004. On Stanisław Schayer's Research on Nyāya. *Journal of Indian Philosophy* vol. 32. pp. 295-319.
7. Staal, F. 1973. The Concept of Pakṣa in Indian Logic". w: *Journal of Indian Philosophy* vol. 2. pp. 156-166.

VII Teksty źródłowe:

1. Akṣapāda Gautama. *Nyāya-sūtra*. przekład w: (1) Jhā, G. 1999. *The Nyāya-sūtras of Gautama with the Bhaṣya of Vātsyāyana and the Vārttika of Uddyotakara*. Delhi. Motilal Banarsidass Publishers.; (2) Vidyabhusana, S.Ch. 2003. *The Nyāya Sūtras of Gotama*. New Delhi. Munshiram Manoharlal Publishers Pvt. Ltd.
2. Dignāga. *Pramāṇasamuccaya*. przekład pierwszego rozdziału w: A. Wayman: 1999. Dharmakīrti, *Nyāya-bindu*. przekład w: (1) A. Wayman: 1999; (2) T. Stcherbatsky 1962II.

3. Dharmakīrti, *Pramāṇaviniściaya*. przekład w: A. Wayman: 1999.
4. Dharmottara, *Nyāya-bindu-ṭīkā*. przekład w: T. Stcherbatsky, 1962.
5. Nāgārjuna. *Mūlamadhyamakakārikā*. przekład w: Garfield, J. L. 1995. *The Fundamental Wisdom of the Middle Way*. Oxford, New York. Oxford University Press.
6. Nāgārjuna. *Vigrahavyāvartani*. przekład w: Bhattacharya, K. N. 2005. *The Dialectical Method of Nāgārjuna. Vighavyāvartani*. Delhi. Motilal Banarsidass Publishers.
7. Uddyotakara. *Nyāya-vārttika*. przekład w: Jhā, G. 1999. *The Nyāya-sūtras of Gautama with the Bhaṣya of Vātsyāyana and the Vārttika of Uddyotakara*. Delhi. Motilal Banarsidass Publishers.
8. Vātsyāyana Pakṣilasvāmin. *Nyāya-bhaṣya*. przekład w: Jhā, G. 1999. *The Nyāya-sūtras of Gautama with the Bhaṣya of Vātsyāyana and the Vārttika of Uddyotakara*. Delhi. Motilal Banarsidass Publishers.